

Шогио өл, порынк да чин берг!

25-ше (3257) №,
2016 ий 18 июнь,
шуматкече.

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Фотом еш архив гыч нааме.

Шукерте огыл

Пермьыште «Юл кундемысе эн сай еш-2016» фестиваль-конкурс эртен. Танасымашке Юл кундемысе федерал округын регионлаж гыч 14 еш ушнен. Марий Элын чапшым Марий Турек районысо Элымбай ял гыч Ямбарцевмыт еш (**снимкиште**) араген. Нуно конкурсышто шкешт нерген ойыртемалтшын каласкаленыт, мастерлыкышт дене палдареныт. Тыге «Мыйын ешем – мыйын поянлыкем» номинацийште сенгышыш лектыныт.

Валентина ден Анатолий Ямбарцевмыт 20 ий утла пырля илат. Кум икшывым: Каринам, Ульянам да Родионым – ончен күштат. Ача-ава Нартас школ-интернатыште туныктышылан пашамыштат: Анатолий Николаевич ялозанлык пашалан шүманда, Валентина Несторовна руш йылмым да литературым туныкта. Ямбарцевмыт спорт дене пентыде кылым кучат, семёзгар дене шокташ, мураш-кушташ ёйратат, кидпашалан мастер улыт, поян пакчасаскам ончен күштат, шуко кайыквусым, вольыкым ашнат. Пошкудо-влак тиде ешым поро кумылан, пашаче улмыштлан да унам вашлийын моштымыштлан пагалат.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

15-17 июньшто
Финляндийисе Ляхти
олаште Финн-угор калык-
влакын VII түнэмбал
конгрессышт эртен.

Шочмо йылме

Кеч-могай калыкын шочмо йылмыже илыме верже дене кылдалтын. Ен-влак түрлө элыште илат, тугеже йылмыштат түрлө. Каждыжлан лишил шочмо-кушмо кундемже да шочмо йылмыже. Мыят шочмо марий йылмам мөйөрөтэм да ара-лаш тыргшем.

**Алина
КУЗНЕЦОВА,
Морко,
Энерсола.**

Мұрыз-влаклан – көнекжымсे школ

вой мастерской» пашам ыштен. Киров ола гыч «Небесные ласточки» ден «Классика» образцовый хоровой коллектив влак толыныт. 9-15 ияш 85 йочам пырля мураш Российской сулло артистше Анатолий Львович Кисляков туныктен (снимкиште). Тудо Российской В.Попов лұмеш Йоча Кугу хорым вуйлата. Ўдыр-рвезе-влак яра жапыште күсле дene шокташ, марла күшташ тунемыныт, шун гыч түрлө арверым ненченыт. Марий Ыылме дene палыме лийыныт. Уна-влак Йошкар-Олан моторлыкшым онченыт.

— Паша лектышнам мастерскойм мучалыме лұмеш эртарыме концертыште ужашилайын, — ойла Национальный президент сымыктыш школысо йоча хорым да мастерскойм вуйлатыше Лилия Александровна Семенова. — Йоча-влак пырля тунемме 13 мурым, тышеч кокытшым марла, йонгаларапыт.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Спорт - йолташем

Кенежым чотак сай. Шукынжо йүштылаш йөратат. Вўдыштö пуш дene кошташ, колым кучаш лиеш. Ме, рвезе-влак, футболла модына. Мый эшe баскетболла модаш йөратем.

Денис ТИМОФЕЕВ.
Волжский,
Курагас.

19 июнь - Медицине пашаң-влакын кечышт

Эмлазе лийнем

Мый йоча-влакым чот йөратем. Садлан педиатр профессий келша. Тиде пашам икшывым йөратыше, тудым умылен, чаманен моштышо ен гына шуктен кертеш, шонем. Черле икшыве-влаклан полашш, тазалыкшым аралаш шонен, мый ончыкылых ильшем эмлазын профессийже дene кылдынем.

Татьяна АЛЕКСАНДРОВА.
Провой кундем, 2-шо номеран
Красногорский школ.

Историйым шергалына

Севастопольын эн күкшö верже - Малахов курган. 1853-1856 ийласе Крым сар годым англичан-француз-турко войска, тиде күкшакам сенен налын, Севастопольым руалташ шонен. Олам кок кече бомбитлыме деч вара, 1855 ий 18 июняшто тушман Малахов курганыш да Севастопольыш иканаште керилтын. Но руш войска виянрак лиийн.

Лагеръыште сай

Школыштына 6 июнь гыч «Защитник» военно-патриотический лагерь пашам ышта. Тушко күмло тунемше куанен коштеш. Эрдене зарядкым ыштена. 22 июнь - Ойғанен шарныме кече - вашеш заметкым возенна, сүретым сүретленна. Воспитатель-влак Г.М.Николаева, К.О.Васильев, А.И.Учадаев да А.А.Сапаев түрлө мероприятийым эртарат.

Евгения ВАСИЛЬЕВА.
Волжский,
Сотнур.

19 июнь - Аchan кечыже

Йөратыме енем

Ачам Александр Михайлович Аланний Республикаште ремонтно-восстановительный войскаште служитлен. Эрдене зарядкыш коштыныт, вара тунемыныт, кастене машина, танк-влакым тёрленет. Ачам мотор вершёр, шокшо игече, түрлө саска күшмо нерген мыланна каласкален. Старший сержант лўм дene мёнгö портылын.

Даша ТОБЕКОВА.
Куженер, Конганур.

Тунемаш кёлша

Кокымшо классым вич ўдыр да кум рвезе сайын тунем лекна. Түрлө мероприятийште вийнам, уш-акылнам тергенна. Мый лудаш, возаш, шотлаш йөратем. Снимкиште мый улам.

Лиана КУДРЯШОВА.
Морко, Шордүр.

22 ИЮНЬ – ОЙГАНЕН ШАРНЫМЕ КЕЧЕ ТИДЕ КЕЧЫН 75 ИЙ ОНЧЫЧ КУГУ ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ САР ТҮНГАЛЫН

Йёсым сенен

Мый шуко йоча семынанк тыныс жапыште шочынам. Кугу Отечественный сар нерген ковам каласкален. Тудо тунам тылыште пашамыштен. «Неле лийын гынат, чытенна, – ойла ковам. – Сөрьимашлан ўшаненна, тиды же йёсым сенаш каласаш лийдыме вийым пуэн».

Ковамын изаже-влак тушман ваштареш креталаш каенит. Иктыжат пörtylyн оғыл. Садлан ковам Кугу сар нерген шинчавүд деч посна нигузе шарналтен оккерт.

**Ирина УТКИНА.
Морко, Коркатово.**

Шочмо элым арален

Кугезе кочам Алексей Афанасьевич Сандаев 1942 ийыште шочмо элым аралаш каен. Тудо миномётчик лиийн. Сар корныжо Ленинград олаште түнгалин. З-шо Белорусский фронтын войскаштыже креталын. Восточно-Прусский операций годым шуко олам фашист түшкә деч утаренит. Имне орваш але терыш оружийым оптен, тельмат, кенежымат сар корным эре йолын ошкылаш логалын. Кугезе

кочам Берлин марте шуын. Шуко медаль да орден дene палемдалтын. Мёнтүжө 1946 ийыште пörtylyн. Ешым чумырен, кугезе ковам дene шым йочам ончен күштегит. Кугезе кочам 1991 ийыште ош түня дene чеверласен.

**Кристина САНДАКОВА.
Йошкар-Олесе 14-ше номе-
ран гимназий.**

Кундем нағыч Кугу Ачамланде сарыш 126 пörъен каен. Кудло утлаже веле пörtylyн. Нунын коклаште – Совет Ушем Герой Е.А.Алексеев. Евсей Алексеевич артиллерист лиийн. Днепрым налыште тушманын ятыр техникижым, огневой точкыжым пытарен. Кугу подвигшим элна тыге күкшын аклен. Сенымаш пайрем лүмеш эртарыме митингыш геройын ўдыржё, Роза Евсеевна Романова, толын ыле. А мыйын кугезе кочам, Иван Ефимович Ефимов, увер деч посна йомын. Шукерте оғыл тудым Белоруссийсе иза-шоль щүгарлаш тойымо нерген уверым нална. Йоча-влак, кугезе кочадам ида мондо. Нуно мыланна волгыдо ильшым пöлекленит.

Катя ФОМИНА.

**Марий Турек,
Сардаял.**

**Юра МОЧАЛОВЫН сүретше.
Советский,
Орша.**

Кугу Отечественный сар нерген ме кинофильмла, книгала гыч веле палена. А вет тиде кугу ойго икешымат коден оғыл. Кугезе кочамым, Иван Васильевич Козыревым,

Оршанке военкомат 1941 ий 24 июньшто сарыш колтен. Кочам 275-шe артиллерийский полкышто служтлен. 1942 ий июльшто увер деч посна йомын.

**Родион ЕМЕЛЬЯНОВ.
Оршанке, Тошто
Крешын.**

Йёратыме коваем

Мыйын Рита ковам 1940 ий 1 ноябрьште Буймо ялеш шочын. Йоча жапште сар пагытыште эртен. Ачаже сойыш каен, аваже колхоз пашашке коштын. Ковамым Надя акаже ончен. Начар кочмылан кёра ковам кум ий марте ошкылынат оғыл. Школышто сайтунемын. Мый ковамым пеш йёратем.

**Настя МАТВЕЕВА.
Татарстан, Агрыв, Буймо.**

Караскан памаш

Вончүмбал ял воктене памаш йоген лектеш. Воктены же пёя уло. Памашым Караскан маныт. Лёумжё тыге лектын.

Илен улмаш Караскан кугыза. Тудо пүртүсүм пеш йөрөтөн. Икана мланде йымач шыжалт лекше вўдым ужын. Тиде вереш палым ыштен - күртным кералын. Вара, лакым келгемден, таве пурал беранден. Вўд лыг темын, ведра денат кошта-лаш ситең. Сылнырак лиже манын, шонгтыен памаш йыр пущенгым шынден, таве йыр онам шарен. Калык Караскан кугызалаң сай пашам ыштымыжлан таум ойлен. Илен-толын, памашым «Караскан памаш» манын лўмденыт.

Алёна ВАСИЛЬЕВА.

Морко район.

Палыза

Марий Элыште ильше кайык-влак кокла гыч тудо ик эн моторлан шот-лалтеш. Мемнан деке эр шошымак чонгештен толеш. Тиде могай кайык?

Сылне кундемем

Куэрсола ялем кугу оғыл гынат, мый тудым чот йөрөтөм. Тушто күшшо кажне пущенгым палем. Шочмо ве-рыштем пүртүс пеш мотор. Пурла велне ладыра күэ-влак күшкүт, шолаште ужар пасу шуйналт возын. Олыкышто тўрлө пеледыш пеледеш, кундемнам сёрстара. Моткоч сылне шочмо мландем!

Анастасия ЗЕМЛЯНИТСКАЯ.
Волжский район.

Костя ОКАТОВЫН
сүретши.
Волжский, Сотнур.

Пётъялем

Појан улат тый калыклан, Кумда пасу да чодырлан, Яндар южетлан куанем, Нёлталт, тўзлане, Пётъялем!

Илья МАКСИМОВ.
Волжский район.

Шернурем

Шере нурыш лектам мый эрдени, Йырымваш ончалам күгешнен. «Пиалан мый улам, пиалан!» – Ойлынем кумдыкеш чылалан. Шернурем пеш појан калыклан, Мўй таман пасулан, олыклан. Пурыде, тый им кае эртэн, Ме унам валийина куанен. Унала мый ўжам пагален, Ончыктем кундемем йывиртэн. Теве Шаба энгер тўрлө коллан појан. А Лаж олык ўжеш:

«Канаши тышке шич-ян».

Пеш тораште эрта памаш вўдшо йоген, Сийла кажне унам пешак тамле вўд ден, Пёлекла сай тазалыким лач курымлан, Лиеш кажне айдеме кугу ўнаран.

Снежана ПЕТУХОВА.
Шернур, Марисола.

Мый йөратег ял мучаште күэр воктене шинчыше пёртнам, садеран шочмо-кушмо ялнам. Воктенак ўшёт энгер йога. Тушто тўрлө колила, вўдыштö лудо-комбо-влак ийин коштыт, шукш-копшантым кычалыт. Курыйк серыште кенежым снегым да мёрым погена. Энгер сер мучко мотор пёрт-влак шагат.

Вадим БЕЛЯЕВ.
Куженер, Ўштымбал.

Турист корно

Мотор Йошкар-Ола үжеш унала

Ятыр туныктышо тунемше-влакым «Российын географийжым пеш удан паледа» манын шылтала. Йоча-влак Российскойше 85 регион улмым, олалам огыт пале. Тиде ситыдымашым кугыен-влак кораңден кертыт.

Мутлан, молан ача-ава-влаклан икшыве дene тырля Камчаткыш але Байкалыши миен толаш, Урал куркын моторлыкшым ончал савырнаш огыл? Кумда Россий дene кугешнымаш шочмо верым пагалымаш гыч түңалеш. Палаш онай, Марий Элыште илыше мынгар йоча, Йошкар-Олашке толын, тудын моторлыкшым куанен ончен? Күшто могай площадь верланымым, молан тудым тыге лүмдымым, могай памятник улмым пала мо? А вет Йошкар-Олам каныш кечин ончал савырнаш темлеме Российскойсе эн сылне 15 ола радамышке пуртымо. Пытартыш жапыште Йошкар-Олам «Россий покшелне верланыше Европо» манын лүмдат.

O боленский-Ноготков, Республике да Эн Святой Мария Ўдыр, Патриарший площадьлаште нарынче футболкан ўдыр-рвезе-влак вашлиялтыт. Оныштышт «Помощь туриstu» манын возымо. Нуно турист волонтёр-влак улыт. Марий Элыште тыгай толкын шукерте огыл шочын. Тудлан түңалтышым Йошкар-Олесе турист да увер рүдерым вуйлатыше Светлана Владимировна Зверева пыштен.

Турволонтёр-влак Йошкар-Олан исто-рийже музейыште погынат. Нуно турист-влаклан полышым пуат, түрлө проектим илышыш шындарат.

Шукерте огыл Озан олаште эртыше турволонтёр-влакын икымше слётышт гыч пörтылыныт.

— Кеч-могай олашке экскурсий дene мийымеке, воктекет лишемын, чылажымат раши умылтарат, эше ончыктат гын, чонлан сайын чучеш, кумыл нöлтаптеш. Ты олаште

Волонтёрлан МарГУ-н, ПГТУ-н, Торгово-технологический колледжын студентше-влакыштат. Кугурак классаште тунемше-влак, кумылда уло гын, нунын радамышке ушнен кертыда.

илыше-влак нерген поро шонымаш шочеш. Пашанам шуктышыла, тидым шотыш налына. Пытартыш жапыште Йошкар-Олашке шуко турист толеш, — палдара турволонтёр толкыным вуйлатыше Маша Иванова.

— Волонтёр-шамыч, Экскурсовод-гид-влакын шко-

ўмаште
Марий Эл Республикашке 560 түжем турист ден экскурсант толыныт. Тений январь-апрельыште 119 түжем ен лийин.

лыштышт шинчымашым налмеке, ола мучко экскурсийм шукерте огыл шкештак эртараши түңалыныт. Ирина Ивановалан, Лиза Васильевалан, Сергей Алексеевлан, Света Перовалан кечкунам ўшанаши лиеш.

— Маша, турист-влак молыштышто полышым яодыт?

— Түң шотышто күшто мом ончаши лийымым умылышт. Марий калык кочкышым тамлен ончынешт. Окса дene кылдалтше ятыр яодышым пуат.

— Олаштына түнг шотышто мом ончат?

— Изи Какшан энөр серисе Набережный мучко ийывыртэн ончен коштыт. «Российыште тыгай мотор вер Йошкар-Олаште веле», — манын ойлат. Шукынжо чапланыше Йошкин пырысым ужнешт.

Йоча-влак, кенеж каныштыда Йошкар-Ола дene уэш палыме лияш вашкыза! Күлеш гын, турволонтёр-влак полшат.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

КУТКО ТҮНЯШТЕ

«Үй, шудыкко мөгай күжү! Корныкко күштө гын? Күштө улт моло күткө йолташем-влак?» – семынем күткөрен-күткөрен, чара верыш лекнем. Йолем ноен, йүмемат шуэш. Теве корно койылалтыш.

Мыйже мо татыште ойырлен шуктенам? А-а-а! Снегым тупышкем пыштен кондынем ыле, но тудыкко эше пелегүш.

Кече пеш сайын пелта, сандене шем вургемем йылгыжалта веле. Мемнан тукым шем вургемже, пашаче улмыжо да чулым күжу йолжо дene ойыр-

Түшто
Чодыра покшелең күмкүткөмө пүра под шолын шинча.

темалтеш. Ешнажат моткоч күгу: кок кочам, кок ковам, ачам, авам, акам ден күм изам, еңгәем-влак... Шукерте оғыл мемнан деке чүчү ден чүчүнью ешшит дene илаш толыныт, сандене ме күткүшүэнам эшеат күгемдүнена. Паша шолеш веле: көргыштө төрлүман, шокшемдүман, түжвалне күшпил пачаш-влакым ешарыман... Икманаш, кажныжын шке пашаже уло. Эшетелылан кочкышым ямдыман. Изи-шамычлан

веле сай да ласка – мод, мыньяр кертат. Иктат ок чаре.

Нуно ўчаш-ўчаш кудалыштыт, шылын модыт. Могай сай күткө илиш! Нимогай уто шомак уке, икте-весым умылен, утым күткөрыде, рүжге пашам ыште веле.

Вучыдымын пычкемыш лийин кайыш. Мо тыгай? Эшетелылан кочкышым ямдыман. Изи-шамычлан

шым гын... Шүч гай шем пыл кавам йыр авыра. Вашкен күткүшүэш кудалман, рож-влакым петыркалыман. Фу, чылт пүжалт пытенамыс. Молан талын куржын ом керт? Йолемже-влак пүйто пуналтыныт... Почекшем молат шүлешт-шүлешт вашкат, мыйым ончылтен-ончылтен чошат. Так күдирчо рашкалтен колтыш гын! Теве пылышчорам күшкедла. Лүдмем дene кычкыралынат колтышым да вучыдымын... шке йүкешемак помыжалт кайышым!

Мы же омым ужам улмаш аман. Йёра ты гай омым ужым. Уке гын, күшеч күткө илишым тыге сайын пален налам ыле?

**Анна БОГАТЫРЁВА.
У Торъял, Токтарсола.**

Поро паша ок йом

Илен улмаш Маша лўман ўдир. Тудо пеш поро лийин, чылалан полаша тыршен. Икана Маша чодырашке понгым погаш ошкылеш. Корзингажым пеш вашке тема, но мёнгыжо каяш ок вашке. Ломбыгичкым тамла, эңгыжым кочкеш. Кенета йыңгысыме йўким колеш. Ужеш, келге лакыште пириге йолжым кучен шортын шинча. Мо лиймыжым йодынат ок шукто, ава пирын сёрвален йодмыжым колеш: «Поро ўдир, игемым утаре!» Маша тыманмеш лакыш тёршта, сусыргышо пиригым аважлан шуялта.

Тиде жапыште узо пират толын шуэш. Ўдирлийн ужешат, пеш йывырта, йырже пёрдеш, пүйто кочкаш ямдымалтеш. Но ватыже тудым чара: «Ит түкө ўдирлийн

тудо игынам лаке гыч утарыш». Узо пире йывыртеп колтыш, ўдирлийн вуйжо гыч ниялтыш. Маша, мёнгыжо толмеке, корзингам кудивечеш көшиштап, писын ветеринар деке ошкыльо. Туддеч кўлеш мазым, бинтим налят, чодыра вельш куржо. Пириге тугак йыңгыса. Аваже воктеныже шортын шинча. Ўдир пиригым моштымыж семын эмлыш. Пириге шортымыж чарныш, эркын йол ўмбак шогале. Ава пире пеш куаныш, а узо пире Машам чодыра гыч ял марте ужатыш.

Ўдир пиригым йол ўмбак шогалтымыжлан тунар чот йывыртыш. А эшеже ёрё, кузе пире умшаш логалын оғыл?

Арам оғыл калыкыште ойлат: «Поро паша поро дene эрта».

**Катя ФОМИНА.
Марий Турек, Сардаял.**

Велосипед дene кудалме годым ureмыште перныл коштшо озадыме пий пижедылеш. Утлаш манын, писын кудалаш ида тёчё, садикте покта. Те, мёнгешла, кенета чарналтыза да, велосипеддам аралтыш семын күчүлтын, пел могыр дene эркын ошкылза. Лаплийн, күм налышла койза. «Нельзя!» манын пенгидын командым пузыза. Насос дene сиденьдам але ончыл оравадам перыза.

Иммунизаций изи
йоча-влакым
ырылған
(корь), столбняк,
дифтерий,
гепатит В да моло
инфекций чер
деч арала.

Шарне:
чодырашке але олыкышко –
кушто мый чонгештылам –
лекмет годым дұхим да ўпышкет лакым ит шыжыкте. Тыгай пушым чытенак ом керт –
сырымен дene вик пүшкылам.

Торыкан снеге

КҮЛДІТ: 60 г снеге, 50 г торык, 20 г шёр, 5 г лимон сок, 10 г сакырложаш.

Снегым шолтен йўкшыктарыме вўд дene мушса. Пельжым кўмыжыш опталза да сакырложашым шавалтыза. Торыкым сакырложаш, шёр да лимон сок дene варыза да шонанмешкыже лугыза. Чыла тидым снеге ўмбак пыштыза, вара кодшо снегыжым опталза. Ик жап холодильниште шинчыктымек, кочкаш лиеш.

Плас-тик атыште, холодильникиште але эсогыл у оксагалташте икташ пуш уло гын, газетым пыштыза.

* Чиемыштыда күртнёй, молний пейзидемын гын, күкшо шовын дene йыгалтыза.

* Южгунам икташ-күкшо вучыдымын миен пернет. Тиде вер ынже какарге манын, озанлык шовын дene йыгалтыман.

Йодыш: Мүкшиге, каласе, кизамым пүшкыл-
мекет, мылам мом ыштыман?

– Эн ондак умдемым э-эркын шупшын лук. Пүшкылмө вер ынже туал манын, йошкар-күреналге түсандарганцовко віждеш нörтүмө лапчыкым пышште. Кид ышылнамет марганцовко уке гын, шинчалан віждым ыштен кертат. Тудыжат уке гын, лопшудым але корнышудым (подорожникым) пышште. Йўштө віждеш нörтүмө лапчыкым але икташ йўштым пышшаш лиеш.

Йодыш: Ик кечыште мыланна, йоча-
влаклан, мыньяр мўйым коч-
каш лиеш?

– Мўйым кок ияш икши-
вывлан пуаш тўнчалаш лиеш.
Кечыште кугыенлан лу чай
совла мўйым кочкаш ойлат,
йочалан – нылъят-визит.

Пашам ыштышыла, телефонысо мурым
колыштнеда, но йўкшо начаррак шокта.
Телефондам изирак кўмыжыш пыштыза – виянрак шокта.

Шинчалыкштыда изи винтик эре рончалтеш? Тугеже пеш йонан оғылыш, эре тёрлатыман. Винтикым пўтырен пентыдемдымек, тўсдымёлак дene йыгалтыза.

Шовын молан полша?

* Чодыраште, пакчаште коштыла але шўжшудым кўршила почкалтыш когартен кертме верым, мутлан, кидвургым, күкшо шовын дene йыгалтеда гын, почкалтарымым оғыда шиж.

Индекс 78574.
Тираж 1300 экз. Заказ 1875.
Формат – А-4-8.
Директор-түн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_ii@mari-el.ru,
yamde_ii@mail.ru
Сайтын адрессе: yamde-ii.ru,
Тел. 45-25-49(факс);
45-22-82.

Газетам редакцийште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде
оригинал-макет гыч савыктымек. Типографийын
адрессе: 424006, Йошкар-Ола,
Строитель урем, 95.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:
Марий Эл Республикасы
күлтүр, печать да национальность паша шоштышто министерстве, "Ямде лий" газет" күгүжаныш
унитарный казенныи
предприятий.

Газетам Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийим арамыште законодательствым шуктен шошымым эскерыше Федеральныи службын Приволжский федеральныи округысо управлеништыже регистроватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральште
пүшым.

0+

Печатьш пүшым жап – 14-00,
фактически – 13-00.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Авторын да редакцийын шошымашыт тўрлө лийн кертиш. Серыш-влак мёнгеш оғыт колтатл.

Редакцийын да издательын
адрессе: 424006, Йошкар-Ола,
ССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалыкше урем, 20.

Марий Эл Республикасын чодыраште шуко түрлө янлык ила. Эн шуко меран уло. Кум түжем наре пурсак меран (заяц-русак) да 30 түжем утла ошмеран (заяц-беляк) илат.

Шошо
гоч окна ончылно
ончен күштүмө помидор
росотам йыраныш луктын
шындышина. У Арбан йочасадыш
коштош ньога-влак шке воспита-
тельыштлан пеш полышып (сним-
кыште). Тыге изинек пашалан

И.НИКИТИНА.

Медведево район.

Пеш
күлеш годым
тудым кудалтат,
а күлдымыш лек-
теш гын, нөлта-
лыт. Мо тиде?

«Р» буква

Мый «Р» бук-
вам возаш ёйра-
тем. Молан? Тиде тунемыт.
буква дene фамилием
түнгалиш, понго гай
коеш. Мыланем понгым погаш
чотак келша.

Катя РАССАНОВА.
Морко, Коркатово.

**Синк-
вейн**

Кенеж

Шокшо, сылне.

Модыкта, ырыкта, йүштылыкта.
Шуко емыжым шоцыкта!

Каникул!

Иван РЕПИН,
5-ше класс.

Советский, Юрша.

Ик ен ильме
курымышты жо
кокла шот дene
куд слонын
нелытше наре
кочкышым
кочкеш.

Кроссворд «В. Колумб»

Шола гыч пурлашке:

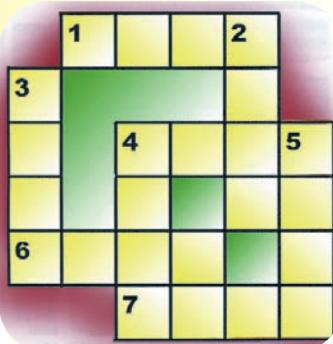
1. В.Колумбым СССР писатель ушешмышке могай ийыште пуртеныт?
4. Поэтын руш йылмышке кусарыме «Стихи» лўман почеламут книгаже могай ийиште савыкталтын?
6. В.Колумб Олык Ипай лўмеш премиийн лауреатше лўымым могай ийиште налын?
7. В.Колумбын шочмо ийже.

1 июльыш-
то Морко районы-
со Нуромбал ял вок-
тене республика-
се Колумб луд-
маш лиеш.

Күшүч ўлыкө:

2. З.В.Учаевын В.Колумб нерген «Мут чолгалык» лўман шымлыме пашаже могай ийиште лектын?
3. Уста поэтын «Чилемим ончен вاشлийыт, усталыким ончен ужатат» литературно-критический статьяже могай ийиште «Ончыко» журналеш савыкталтын?
5. «Эре чонгешташ, чонгешташ» почеламут сборник могай ийиште шоцын.

Н.ИЛЬИНА, туныктышо.
Волжский, Карай.

Чодырам аралыза!

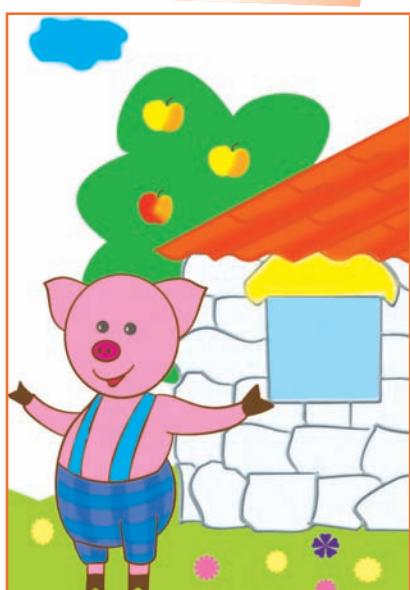

Стелла КУЗНЕЦОВАН
сүретше.

Морко, Шўргыял.

Палыза

**Могай янлык шин-
чажым кумыде
мала?**

Лу ойыртемым мү.

